

การศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น

A Study of Characteristics of Thai Female Local Politicians

พิมพ์พันธุ์ ศรีพิพิช และเพื่องอรุณ ปรีดีดิลก

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นสตรี เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผลการศึกษาพบว่าคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น ประกอบด้วยคุณลักษณะ 4 ด้านคือ จิตใจ ความคิด ความรู้ และพฤติกรรม โดยเรียงตามลำดับความสำคัญแต่ละคุณลักษณะ 3 ลำดับแรกดังนี้ (1) ด้านจิตใจ ได้แก่ (1.1) เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน (1.2) เป็นผู้มีจิตใจที่รักความยุติธรรม (1.3) เป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรม (2) ด้านความคิด ได้แก่ (2.1) เป็นผู้มีอุดมการณ์ทางการเมือง ยึดมั่นหลักการประชาธิบัติ (2.2) เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ อยู่เสมอในการทำงานเพื่อท้องถิ่น (2.3) เป็นผู้มีความคิดที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล (3) ด้านความรู้ ได้แก่ (3.1) เป็นผู้มีความรู้ด้านบริหารจัดการ (3.2) เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น (3.3) เป็นผู้มีความรู้เฉพาะตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น และ(4) ด้านพฤติกรรม ได้แก่ (4.1) เป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์ (4.2) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต (4.3) เป็นผู้มีความซื่อตรงในการทำงาน

คำสำคัญ: คุณลักษณะ/นักการเมืองสตรี/การเมืองระดับท้องถิ่น

Abstract

This research has the following objectives to study the characteristics of Thai Female Local Politicians. The samples used in the study are Chief Executive of the Provincial Administrative Organization, Mayor and Chief Executive of the Sub district Administrative Organization are women. This research study is a combination of quantitative research and qualitative research.

The research found that desirable characteristics of Thai Female Local Politicians include four aspects: Mind , Idea , Knowledge and Behavior . In descending order of importance of the first three features (1) Mind (1.1) commitment to work (1.2) justice (1.3) morality (2) Idea (2.1) political ideology adhering to democratic principles (2.2) new initiative are always working to local (2.3) vision (3) Knowledge (3.1) knowledge management (3.2) knowledge of local administration (3.3) specific knowledge of the local executive (4) Behavior (4.1) human relations (4.2) honest (4.3) integrity at work

KEYWORDS: CHARACTERISTIC/THAI FEMALE POLITICIANS/LOCAL POLITICIANS

บทนำ

การให้ความสำคัญแก่สิทธิสตรีในระดับสากลได้ปรากฏชัดอย่างเป็นรูปธรรม เมื่อองค์การสหประชาชาติได้ประกาศให้ปีพุทธศักราช 2518 เป็นปีสตรีสากล (International Women's Year) และกำหนดให้ปีพุทธศักราช 2518 ถึงปี 2528 เป็นทศวรรษสตรีเพื่อความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ (The women's Decade for Equality, Development and Place) ส่งผลให้การส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายเป็นกระแสความเคลื่อนไหวในสังคมระดับโลก และเกิดการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน อาทิ การให้สิทธิสตรีในการเลือกตั้ง รวมทั้งสิทธิและเสรีภาพด้านอื่น ๆ อย่างกว้างขวาง ลอดคล้องกับบทความเรื่อง “Gender Mainstreaming” ขององค์การสหประชาชาติ (United Nations, 2002) ซึ่งอธิบายสถานการณ์ความไม่เท่าเทียมท่องค์การสหประชาชาติได้เรียกร้องให้ทุกประเทศให้ความสนใจ และเร่งรัดดำเนินการแก้ไขในประเด็นหลักจำนวน 7 ประเด็น ประกอบด้วย 1) ความไม่เท่าเทียมในอำนาจทางการเมือง 2) ความไม่เท่าเทียมในครัวเรือน 3) ความแตกต่างในสถานภาพทางกฎหมายและรัฐธรรมนูญ 4) การแบ่งแยกแรงงานโดยเพศในระบบเศรษฐกิจ 5) ความไม่เท่าเทียมในเรื่องการทำงานนอกภาคเศรษฐกิจ 6) ความไม่เท่าเทียมระหว่างชายและหญิง อันมีฐานารากมาจากการมีรุณแรงทางเพศ และ 7) ทัศนคติต่อการปฏิบัติอย่างแตกต่างกันระหว่างผู้ชายและผู้หญิง ซึ่งประเด็นดังกล่าวทั้งหมดในข้างต้น มีความเกี่ยวข้องกับความเท่าเทียมระหว่างหญิงและชาย (Gender Equality)

องค์การสหประชาชาติ ได้ริเริ่มจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) และได้รับการรับรองจากที่ประชุมสมัชชาแห่งสหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2522 โดยอนุสัญญาฉบับนี้ มีความมุ่งหมายที่จะคุ้มครองสิทธิสตรีให้มีความเท่าเทียมกับบุรุษ โดยให้รัฐภาคีใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและมาตรการการดำเนินงานด้านนิติบัญญัติ บริหาร และตุลาการ รวมทั้งมาตรการอื่น ๆ เกี่ยวกับการเลือกปฏิบัติทั้งมวลต่อสตรี และให้หลักประกันว่าสตรีจะต้องได้รับสิทธิประโยชน์และโอกาส ด้วย ฯ จากรัฐบันพันฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2558)

ส่งผลทำให้ปัจจุบัน “สิทธิสตรี” ได้รับการยอมรับและพัฒนามากขึ้นกว่าเดิม จนถึงขั้น “สิทธิเท่าเทียม” กับ “สุภาพบุรุษ” ดังปรากฏให้เห็นว่ามีหลายประเทศที่มี “ผู้นำ” เป็น “สุภาพสตรี”

กระแสความเคลื่อนไหวดังกล่าวส่งผลมาถึงประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์การสหประชาชาติและเป็นส่วนหนึ่งของประชาคมโลก ประเทศไทยได้ลงนามรับรองกรอบพันธกรณีระหว่างประเทศด้านความเสมอภาค โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างหญิงชายทางการเมือง ส่งผลให้ประเทศไทยต้องบัญญัติตามโดยเสนอรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการต่อสหประชาชาติอย่างต่อเนื่อง ดังนี้ (สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2552)

1) อนุสัญญาด้วยการจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination Against Women: CEDAW) เป็นหลักการที่ประกันว่าสตรีจะต้องได้รับสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ จากภาครัฐ บนพื้นฐานของความเสมอภาคกับบุรุษ โดยเฉพาะสิทธิพื้นฐานของสตรีที่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง การออกเสียงเลือกตั้ง และลงประชามติ การมีส่วนร่วมดำเนินนโยบายของรัฐบาลและปฏิบัติตามนโยบายดังกล่าว รวมทั้งโอกาสในการรับตำแหน่งราชการในทุกระดับอย่างเสมอภาค

2) ปฏิญญาปักกิ่งและแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี (Beijing Declaration and Platform for Action) เป็นแผนดำเนินงานเพื่อแก้ไขปัญหาสตรี โดยเฉพาะในเรื่องสตรีกับอำนาจและการตัดสินใจ ซึ่งเป็นหลักประกันให้สตรีได้เข้าถึงและมีส่วนร่วมตามโครงสร้างอำนาจ และการตัดสินใจขององค์กรรัฐบาล หน่วยงานบริหารรัฐกิจ ตุลาการ องค์กรระหว่างประเทศ องค์กรเอกชน ตลอดจนพรรคการเมือง และสหภาพแรงงานอย่างเท่าเทียม โดยส่งเสริมค่ายภาพของสตรีที่จะเข้าร่วมในการตัดสินใจในตำแหน่งระดับผู้นำ

3) เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) เป็นการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการพัฒนาคน และลดช่องว่างของการพัฒนาระหว่างประเทศ โดยมีระยะเวลาบรรลุผลที่แน่นอนคือปีพุทธศักราช 2558 โดยใช้เป็นเครื่องมือประเมินผลดำเนินงานของรัฐบาลในหลายด้าน ซึ่งเป้าหมายหลักที่ 3 กำหนดว่า รัฐบาลจะต้องให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและส่งเสริมบทบาทสตรีเป็นสำคัญ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 ที่ผ่านมาในฐานะที่เป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศไทยได้ให้การรับรองได้ให้การรับรอง คุ้มครองสิทธิ และสร้างหลักประกัน รวมทั้งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐที่ต้องดำเนินถึงคักดีคือความเป็นมนุษย์ และจะต้องส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างสตรีและบุรุษ โดยกำหนดให้มีมาตรการและกระบวนการต่าง ๆ เพื่อชัดอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการเลือกปฏิบัติที่ไม่เป็นธรรม ตลอดจนส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิเสรีภาพได้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาคกัน

การเมืองเป็นกิจกรรมอันเกิดจากพฤติกรรมและบทบาทร่วมกันของบุคคลที่เข้ามาใช้อำนาจในการปกครองสังคม ดังนั้นการใช้อำนาจทางการเมืองจะเป็นลิ่งที่ถูกต้องและชอบธรรมได้ก็ต้องกระทำ

ในนามของล้วนรวม และกระทำเพื่อประโยชน์ของคนล้วนใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเมืองระดับท้องถิ่น ซึ่งถือว่าเป็น “สัญลักษณ์ที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาทางการเมือง” (สมบัติ วั่รังษีวงศ์, 2553) การเมืองในระดับท้องถิ่นเป็นการเมืองที่ “ติดรั้วบ้าน” ที่มิได้มีเงื่อนไขกำหนดให้ผู้สนใจที่จะเข้าไปบริหาร จัดการต้องลังกัดพรครการเมือง บริบทและสถานการณ์จึงเอื้อต่อการมีส่วนร่วมของผู้หญิงอย่างเต็มที่ (สุธีรา วิจิตรานนท์, 2552) ความจำเป็นที่ต้องมีสตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น ไม่ใช่เป็นเรื่องของ การพัฒนาบ้านเมืองแต่เพียงประการเดียว แต่หมายถึงการจัดสรรทัพยากรชั้นเป็นเรื่องของสาธารณะ อย่างเป็นธรรมล้ำหัวบุรุษประชาชนทุกคนทั้งหญิงและชายภายใต้ระบบประชาธิปไตยที่เน้นความเท่าเทียมกัน ระหว่างหญิงชาย อีกทั้งเพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุผลสำเร็จที่ดี การมีส่วนร่วมของสตรีที่จะช่วย เติมเต็มความสมมูรน์ของการพัฒนาดังกล่าว ทั้งนี้เพราะผู้หญิงและผู้ชายมีมุ่งมอง โลกทัศน์และความ สนใจที่แตกต่างกันอันเป็นผลมาจากการบวนการขัดเกลาทางลังค์ที่มอนบทบาทหน้าที่ และความรับ ผิดชอบที่ไม่เหมือนกันมาเป็นเวลานานตั้งแต่อดีต การมีส่วนร่วมในการแสดงจุดยืนและการพิทักษ์ ผลประโยชน์ร่วมกันของหญิงและชาย โดยการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยกันเพราะต่างฝ่ายต่างรู้ชึ้งถึง ความต้องการของตน (เมทีนี พงษ์เวช, 2541)

จุรี วิจิตรราษฎร์ (2553) ได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองสตรี ในปัจจุบัน “สตรีและเยาวชนศึกษาภารกิจการสร้างบ้านแบบเมือง” ว่าผู้หญิงจะต้องมีความเข้าใจในกระบวนการทาง การเมืองในระบบประชาธิปไตยอย่างหล่อปูรุ่ง คุณลักษณะของความเป็นเพศแม่ที่ได้รับการปลูกฝัง ให้อ่อนโยน ทำให้ผู้หญิงมีมุ่งมองและวิถีปฏิบัติต่อคนรอบข้างที่แตกต่างไปจากนักการเมืองผู้ชาย การเข้ามา มีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงจะทำให้การเมืองมีคุณภาพแตกต่างไปจากเดิม ซึ่งผู้หญิง จะต้องใช้คุณลักษณะแห่งความเป็นหญิงในการทำงานทางการเมือง

ปัจจุบันจากข้อมูลผู้หญิงที่ได้รับเลือกตั้งเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในระดับ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบลแม้ว่าจะยังมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบ กับประชากรหญิงที่มีมากกว่าครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาว่าคุณลักษณะ ของผู้หญิงที่ได้รับการเลือกตั้งเข้ามาเป็นนักการเมืองในระดับท้องถิ่น เป็นอย่างไรและคุณลักษณะดังกล่าว ส่งผลต่อการทำงานด้านการเมืองได้อย่างไร

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้วิธีการสำรวจนักการเมือง สตรีระดับท้องถิ่นทั้ง 3 ระดับ คือ นายกองค์กรบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์กร บริหารส่วนตำบล และการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการลัมภาษณ์เชิงลึก

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรที่ศึกษาคือ นักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น ที่อยู่ในระดับบริหาร ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 535 คน (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2558)

กลุ่มตัวอย่าง ในการคำนวณหากกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้หลักการคำนวณของ Yamane ดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดยที่ n = จำนวนของขนาดกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้

(โดยในการศึกษาครั้งนี้กำหนดให้เท่ากับ .05)

แทนที่ $n = \frac{535}{1 + (535 \times .05^2)}$

$$n = 228.8$$

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จำนวน 229 คน

1.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 9 คน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1. เป็นนักการเมืองสตรีและอดีตนักการเมืองสตรีที่มารจาก การเลือกตั้ง
2. เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความคิดสร้างสรรค์ และปฏิบัติหน้าที่การทำงานโดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนด้วยความโปร่งใสตามหลักธรรมาภิบาล
3. เป็นบุคคลที่ปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงมิติหญิงชาย

กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 1) นางบังอร วิลาวัลย์ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ปราจีนบุรี 2) นางสาวสมใจ สุวรรณคุณพนา นายกเทศมนตรีเรือครุภูเก็ต จังหวัดภูเก็ต 3) นางสาวนางสาว เพ็ญภัค รัตนคำฟู นายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลเกาะคา จังหวัดลำปาง 4) นางเพลินพิศ ศรีภพ นายกเทศมนตรีเมืองตาคลีจังหวัดนครสวรรค์ 5) นางสาวสุวรรณ คุประทุมคิริ นายกเทศมนตรีตำบลเลิงสาง จังหวัดนครราชสีมา 6) นางวิไล ลังช์วิชัย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลาน จังหวัดปัตตานี 7) นางทองนาค แสนภักดี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองกุงสวรรค์ จังหวัดมหาสารคาม

8) นางณัฐชนก โครตภักดี นายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพนทัน จังหวัดยะลา และ 9) นางสาวศิริพร ปัญญาเสน อดีตนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพิชัย จังหวัดลำปาง

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือวิจัยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

2.1 แบบสอบถามแบบมีโครงสร้างผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบและประเมินค่า (Rating scale) ได้รับการตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเป็นจริง (Objectivity) ก่อนนำเครื่องมือไปใช้โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 4 ท่าน

2.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิเคราะห์แบบสอบถามเป็นร่างแนวทาง การสัมภาษณ์นักการเมืองสตรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งเป็นข้อคำถามจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และสถิติในการวิเคราะห์ คือ ความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์นักการเมืองสตรี โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ปฏิบัติงานในตำแหน่งนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่เกิน 4 ปี ร้อยละ 57.6 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี ร้อยละ 40.6 และมีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่เกิด ร้อยละ 80.8

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับห้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ด้านจิตใจ 2) ด้านความคิด 3) ด้านความรู้ และ 4) ด้านพฤติกรรม ดังนี้

ตาราง 1 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น

รายการ	ร้อยละของระดับความคิดเห็น* (n=229)						ค่าเฉลี่ย**	แปลผล***
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	ไม่มีความ เห็น		
1. คุณลักษณะด้านจิตใจ								4.37
1.1 เป็นผู้มีความฝันมั่นในการทำงาน	59.8	35.8	3.5	-	-	0.9	4.57	มากที่สุด
1.2 เป็นผู้มีจิตใจที่รักความยุติธรรม	47.6	47.2	4.4	0.9	-	-	4.41	มากที่สุด
1.3 เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม	42.4	50.7	7.0	-	-	-	4.35	มากที่สุด
1.4 เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น มั่นคง แ爰วแน	38.0	53.7	7.0	1.3	-	-	4.28	มากที่สุด
1.5 เป็นผู้ที่มีความเข้าใจต่อบุคคล ทุกเพศทุกวัย	33.2	53.7	12.7	-	-	0.4	4.21	มากที่สุด
2. ด้านคุณลักษณะด้านความคิด								4.22
2.1 เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย	41.5	48.5	8.3	-	-	1.7	4.34	มากที่สุด
2.2 เป็นผู้มีความคิดปริเริ่มใหม่ ๆ อยู่เสมอในการทำงานเพื่อท้องถิ่น	28.8	64.2	7.0	-	-	-	4.22	มากที่สุด
2.3 เป็นผู้มีความคิดที่มีวิสัยทัศน์ กว้างไกล	32.8	55.9	10.0	0.9	-	0.4	4.21	มากที่สุด
2.4 เป็นผู้มีวิธีคิด มีมุ่งมอง ที่แตกต่างหลากหลาย	23.6	62.9	12.2	0.9	-	0.4	4.10	มาก
3. คุณลักษณะด้านความรู้								4.02
3.1 เป็นผู้มีความรู้ด้านบริหาร จัดการ	27.9	55.9	15.3	0.9	-	-	4.11	มาก
3.2 เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับ การบริหารท้องถิ่น	24.9	50.2	24.5	0.4	-	-	4.00	มาก
3.3 เป็นผู้มีความรู้เฉพาะตำแหน่ง ของผู้บริหารท้องถิ่น	21.0	55.5	21.4	1.7	0.4	-	3.95	มาก

ตาราง 1 ร้อยละและค่าเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น (ต่อ)

รายการ	ร้อยละของระดับความคิดเห็น* (n=229)						ค่าเฉลี่ย **	แปลผล ***
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	ไม่มีความเห็น		
4.คุณลักษณะด้านพฤติกรรม							4.28	มากที่สุด
4.1 เป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์	55.9	39.3	4.4	-	-	0.4	4.52	มากที่สุด
4.2 เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต	54.1	39.3	6.1	0.4	-	-	4.47	มากที่สุด
4.3 เป็นผู้มีความซื่อตรงในการทำงาน	53.7	38.0	7.9	-	-	0.4	4.46	มากที่สุด
4.4 เป็นผู้ที่มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน	39.7	48.9	9.6	1.3	-	0.4	4.28	มากที่สุด
4.5 เป็นผู้ที่มีความประนีประนอม	34.9	58.1	4.4	1.7	-	0.9	4.27	มากที่สุด
4.6 เป็นผู้ที่มีความละเอียดอ่อน	30.6	56.8	11.4	-	-	1.3	4.19	มาก
4.7 เป็นผู้ที่มีความอ่อนโนย	30.6	54.1	13.5	0.9	0.4	0.4	4.14	มาก
4.8 เป็นผู้ที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา	36.7	38.4	11.8	5.2	7.0	0.9	3.93	มาก
รวมทุกด้าน							4.25	มากที่สุด

หมายเหตุ: * ร้อยละในช่องระดับความคิดเห็นตั้งแต่ “เห็นด้วยมากที่สุด” จนถึง “เห็นด้วยน้อยสุด” ของแต่ละข้อรวมกันได้ 100% (Valid percent) ส่วนร้อยละในช่อง “ไม่มีความเห็น” คำนวณจากฐานผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด (229 คน)

** ค่าเฉลี่ยคำนวณจากคะแนนระดับความคิดเห็นตั้งแต่ “มากที่สุด” จนถึง “น้อยที่สุด”

*** แปลผล (1.00-1.80 = น้อยที่สุด 1.81-2.60 = น้อย 2.61-3.40 = ปานกลาง 3.41-4.20 = มาก 4.21-5.00 = มากที่สุด)

จากตาราง 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่นพบว่า

1. **คุณลักษณะด้านจิตใจ** ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านจิตใจในภาพรวมสูงกว่าคุณลักษณะด้านอื่น ๆ ค่าเฉลี่ย 4.37 โดยคุณลักษณะย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ค่าเฉลี่ย 4.57 (2) เป็นผู้มีจิตใจที่รักความยุติธรรม ค่าเฉลี่ย 4.41 (3) เป็นผู้ที่มีเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ค่าเฉลี่ย 4.35 (4) เป็นผู้มีจิตใจหนักแน่น มั่นคง แน่วแน่ ค่าเฉลี่ย 4.28 และ (5) เป็นผู้ที่มีความเข้าใจต่อบุคคลทุกเพศทุกวัย ค่าเฉลี่ย 4.21

2. คุณลักษณะด้านความคิด ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านความคิด เป็นอันดับที่ 3 ค่าเฉลี่ย 4.22 โดยคุณลักษณะย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย ค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย 4.34 2) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ อุ่นเสมอในการทำงานเพื่อท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.22 3) เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล ค่าเฉลี่ย 4.21 และ 4) เป็นผู้มีวิธีคิด มีมุมมองที่แตกต่างหลากหลาย ค่าเฉลี่ย 4.10

3. คุณลักษณะด้านความรู้ พบร่วมกับผู้ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านความรู้ เป็นอันดับที่ 4 ค่าเฉลี่ย 4.02 โดยคุณลักษณะย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) เป็นผู้มีความรู้ด้านบริหารจัดการ ค่าเฉลี่ย 4.11 2) เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหาร ท้องถิ่น ค่าเฉลี่ย 4.00 และ 3) เป็นผู้มีความรู้เฉพาะตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่นค่าเฉลี่ย 3.95

4. คุณลักษณะด้านพฤติกรรม ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะด้านพฤติกรรม เป็นอันดับที่ 2 ค่าเฉลี่ย 4.28 โดยคุณลักษณะย่อยที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยมากที่สุดเรียงตามลำดับ ดังนี้ 1) เป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย 4.52 2) เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต ค่าเฉลี่ย 4.47 3) เป็นผู้มีความซื่อตรงในการทำงาน ค่าเฉลี่ย 4.46 4) เป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบในการทำงาน 4.28 5) เป็นผู้มีความประนีประนอม ค่าเฉลี่ย 4.27 6) เป็นผู้มีความละเอียดอ่อน ร้อยละ 4.19 7) เป็นผู้มีความอ่อนโยน ร้อยละ 4.14 8) เป็นผู้ที่ไม่ใช้ความรุนแรงในการแก้ปัญหา ร้อยละ 3.93

ตาราง 2 คุณลักษณะของนักการเมืองสตรีตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเรียงตามอันดับสามอันดับแรก

คุณลักษณะ	อันดับ	คุณลักษณะย่อย	ค่าเฉลี่ย
ด้านจิตใจ	1	เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน	4.57
	2	เป็นผู้มีจิตใจที่รักความยุติธรรม	4.41
	3	เป็นผู้ที่มีเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม	4.35
ด้านความคิด	1	เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย	4.34
	2	เป็นผู้มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ อุ่นเสมอในการทำงานเพื่อท้องถิ่น	4.22
	3	เป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกล	4.21
ด้านความรู้	1	เป็นผู้มีความรู้ด้านบริหารจัดการ	4.11
	2	เป็นผู้มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น	4.00
	3	เป็นผู้มีความรู้เฉพาะตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น	3.95
ด้านพฤติกรรม	1	เป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์	4.52
	2	เป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต	4.47
	3	เป็นผู้มีความซื่อตรงในการทำงาน	4.46

ตาราง 2 คุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น 4 ด้าน เรียงตามลำดับสามลำดับแรกดังนี้ (1) ด้านจิตใจ ได้แก่ (1.1) เป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงาน (1.2) เป็นผู้มีจิตใจที่รักความยุติธรรม (1.3) เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความคิด ได้แก่ (2.1) เป็นผู้ที่มีอุดมการณ์ทางการเมือง ยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย (2.2) เป็นผู้มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ อยู่เสมอในการทำงานเพื่อท้องถิ่น (2.3) เป็นผู้มีความคิดที่มีวิสัยทัคันกว้างไกล (3) ด้านความรู้ ได้แก่ (3.1) เป็นผู้ที่มีความรู้ด้านบริหารจัดการ (3.2) เป็นผู้ที่มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการบริหารท้องถิ่น (3.3) เป็นผู้ที่มีความรู้เฉพาะตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น (4) ด้านพุทธิกรรม ได้แก่ (4.1) เป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์ (4.2) เป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต (4.3) เป็นผู้มีความซื่อตรงในการทำงาน

จากการลัมภณ์นักการเมืองสตรีเห็นด้วยกับคุณลักษณะของนักการเมืองสตรีทั้ง 4 ด้าน และมีความคิดเห็นเพิ่มเติม ดังนี้ -1) การเป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นคุณลักษณะที่สำคัญของนักการเมืองสตรี การมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงานอย่างกระตือรือร้น เอาใจริงเอาจัง เพื่อเดินตามเป้าหมาย หรืออุดมการณ์ที่ตั้งไว้นั้น ทำให้นักการเมืองสตรีประสบความสำเร็จ เมื่อมีความมั่นใจแล้วว่ามีเป้าหมายที่ถูกต้องก็มุ่งมั่นกับสิ่งนั้นไม่ยอมแพ้ทำอย่างต่อเนื่องเต็มที่ตามความสามารถของตน จริงใจและจริงจัง และให้ความสำคัญกับการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง 2) การเป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์ ในการทำงานนักการเมืองสตรีจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ทั้งกับผู้ร่วมงานและคนในชุมชน การมีมนุษยลัมพันธ์จะช่วยส่งเสริมให้การทำงานประสบความสำเร็จด้วยดี นักการเมืองสตรีที่สร้างความลัมพันธ์กับทุกคนให้ความเป็นกันเอง คลุกคลีกับชาวบ้านอย่างไม่ถือตัวเข้ากับประชาชนได้ง่ายประสานงานได้ทุกฝ่าย มีความอ่อนน้อม เคราะห์ผู้อื่นและให้ความจริงใจห่วงใยต่อชุมชน รวมทั้งการเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของคนรอบข้างโดยไม่คิดว่าตนเองเป็นฝ่ายถูกหรือดีต่อลดเวลาทำให้เกิดการพัฒนาการทำงานอย่างมีส่วนร่วมกับทุกฝ่าย 3) การเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นอีกคุณลักษณะที่ทำให้ประสบความสำเร็จ ความซื่อสัตย์สุจริตไม่ใช่เพียงสิ่งสักจะต่อตนเองเท่านั้น แต่ยังครอบคลุมถึงสิ่งสักจะต่อผู้อื่นด้วย นักการเมืองสตรีจะต้องไม่หลงหรือโลภในผลประโยชน์ ที่ผู้อื่นหยิบยื่นให้โดยมิชอบ

คุณลักษณะที่สำคัญของนักการเมืองสตรีอีกประการหนึ่งคือการเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ เนื่องจากการทำงานการเมืองต้องเกี่ยวข้องกับคนเป็นจำนวนมากทั้งเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ทั้งชอบและไม่ชอบ และโดนท้าทายทางอารมณ์อยู่เสมอ ดังนั้นวุฒิภาวะทางอารมณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญการเข้ามาทำงาน การเมือง นักการเมืองที่เป็นผู้หญิงสมัยแรก ๆ จะโดนความท้าทายทางอารมณ์ค่อนข้างมากจึงต้องตระหนักรู้ว่าตัวเองเข้ามารаУาทำงานการเมืองเพื่ออะไร หากเข้ามาเพราะต้องการสร้างการเปลี่ยนแปลงให้ดีขึ้นและสามารถทำได้ก็จะสามารถยืนหยัดต่อไปทางการเมืองได้ มีนักการเมืองสตรีหลายคนที่เข้ามาทำงานการเมืองแล้วท้อแท้ เพราะยอมรับความกดดันทางอารมณ์ไม่ได้ ดังนั้นเมื่อผู้หญิงเข้ามาทำงานการเมืองแล้วจะต้องมีความมั่นคงทางอารมณ์ รวมทั้งจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดแบบมีส่วนร่วมให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด ด้วยผู้นำสตรีต้องกล้าคิดกล้าตัดสินใจบนพื้นฐานของความถูกต้อง และต้องวางแผนตัวเป็นกลาง ต้องมีความโปร่งใส จะทำให้เกิดการยอมรับและทำให้ภาวะผู้นำของผู้หญิงเด่นชัดขึ้น

อภิปรายผล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม นักการเมืองสตรีส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในพื้นที่เกิด สอดคล้องกับการศึกษาของกฤตญา ศรีปราณ (2556) พบว่าการที่ผู้หญิงที่สนใจทำงานด้านการเมืองจะมีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จมากขึ้นนั้น ผู้หญิงควรจะเป็นคนในพื้นที่ เกิด ศึกษาและทำงานคลุกคลีย์ในชุมชน ที่ตนเองจะลงสมัครรับเลือกตั้ง มีคนรู้จัก หรือมีคนในครอบครัวที่เป็นที่รู้จักนับหน้าถือตาในพื้นที่ สามารถแนะนำตำแหน่งให้ผู้นำชุมชนในพื้นที่รู้จักและไว้ใจตนเองได้

2. การวิเคราะห์คุณลักษณะของนักการเมืองสตรีไทยในระดับท้องถิ่น ด้านจิตใจ ความคิด ความรู้ และพุทธิกรรม พぶว่า

2.1 คุณลักษณะด้านจิตใจ การเป็นผู้มีความมุ่งมั่นในการทำงานเป็นผู้มีจิตใจที่รักความยุติธรรม มีคุณธรรม มีจิตใจนักแห่ง มั่นคง แน่แน่ และ เป็นผู้ที่มีความเข้าใจต่อบุคคลทุกเพศทุกวัย สอดคล้องกับ Linda Lowen (2005) ที่เปรียบเทียบคุณลักษณะที่แตกต่างระหว่างผู้นำที่เป็นหญิงและชาย พบว่า ผู้นำสตรีนั้นมักจะเชื่อมั่นและมุ่งมั่นในการตั้งใจทำงานเพื่อให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมาย และผู้นำสตรียังมีความสามารถในการเข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นซึ่งทำให้สามารถอ่านสถานการณ์ วิเคราะห์เหตุการณ์ได้อย่างแม่นยำ ทำให้เข้าใจและเห็นมุมมองในการแก้ปัญหาที่ละเอียดอ่อนลึกซึ้งและแก้ปัญหาได้ตรงจุด

2.2 คุณลักษณะด้านความคิด การเป็นผู้มีอุดมการณ์ทางการเมือง ยึดมั่นหลักการประชาธิปไตย มีความคิดริเริ่มใหม่ ๆ อุ่นเสมอในการทำงานเพื่อท้องถิ่นและเป็นผู้มีความคิดที่มีวิสัยทัคันกว้างไกล แนวคิด และอุดมการณ์ทางการเมือง สอดคล้องกับผลการศึกษาของกุลธิดา ลิงห์ลี (2555) ที่ว่า ผู้นำจะต้องแสดงวิสัยทัคันในการนำเสนอผลงานและแสดงให้เห็นถึงศักยภาพในการที่จะทำงานให้ประสบความสำเร็จได้

2.3 คุณลักษณะด้านความรู้ การเป็นผู้ที่มีความรู้ด้านบริหารจัดการ ความรู้ด้านการบริหารท้องถิ่น และความรู้เฉพาะตำแหน่งของผู้บริหารท้องถิ่น สอดคล้องกับผลการศึกษาของเอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล (2557) ที่ว่าผู้นำต้องมีความเข้าใจในบทบาทตนเองในฐานะที่เป็นผู้นำทางการเมืองในสังคมไทย ในปัจจุบันผู้หญิงยังมีปัญหาอุปสรรคในการก้าวเข้าสู่เส้นทางการเมืองมากกว่าผู้ชาย และการศึกษาของกฤตญา ศรีปราณ (2556) พบว่าผู้หญิงที่ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ย่อมต้องมีความรู้ ทักษะ ความสามารถ เพื่อบัญชาการงานต่าง ๆ ให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ซึ่งสอดคล้องกับผลสรุปจากการสัมมนาเรื่อง “สตรีกับการเมืองความจริงเรื่องพื้นที่ทางการเมืองและการขับเคลื่อน” ของสถาบันพระปกเกล้า (2551) ที่ว่าเมื่อผู้หญิงก้าวเข้ามาสู่เป็นนักการเมืองแล้ว จะต้องพัฒนาความรู้ความสามารถตลอดเวลา เพราะการทำงานให้กับประชาชนต้องแสดงให้ประชาชนเห็นว่ามีความรู้ความสามารถและการตัดสินใจให้กับประชาชนและทำเพื่อผลประโยชน์ของประชาชน

2.4 คุณลักษณะด้านพุทธิกรรม การเป็นผู้มีมนุษยลัมพันธ์ มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อตรงในการทำงาน และเป็นผู้ที่มีความประนีประนอม สอดคล้องกับ ปอรัชช์ ยอดเนร (2555) พぶว่า นักการเมืองให้ความสำคัญกับคุณลักษณะด้านพุทธิกรรมในประเด็นเรื่อมนุษยลัมพันธ์สูงที่สุดเป็นอันดับ

หนึ่ง เนื่องจากลักษณะการทำงานของนักการเมืองที่ต้องลงพื้นที่หรือออกพบประชาชนเพื่อดูแลทุกชั้นชั้น การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีพูดจาสุภาพเป็นมิตร ควบคุมจิตใจและอารมณ์ได้ เช้ากับผู้อื่นและเพื่อนร่วมงาน ได้ดึงเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่ง สดคอลล์อันกับ จุรี วิจิตรวาทการ (2553) กล่าวถึงคุณลักษณะของสตรีว่า มีความละเอียดอ่อน ประนีประนอม มีบทบาทในการแก้ปัญหาในครอบครัว ชุมชน ผู้หญิงจึงมีส่วนช่วยในการสร้างความร่วมมือ เพราะมีความนุ่มนวล ประนีประนอม เป็นจุดที่สามารถสร้างความพอด้วยกันทุกคน นอกจากนี้ผู้หญิงยังมีความละเอียดอ่อน เพราะจะนั่งผู้หญิงจะไม่ด้อยโงมากนัก และผลการศึกษาของกฤษฎา ศรีปราดา (2556) นักการเมืองสตรีใช้คุณสมบัติในการเป็นผู้หญิง อาทิ เช่น ความเอื้ออาทร อ่อนน้อม เอาใจใส่ ใกล้ชิด ประยุกต์ให้เกิดประโยชน์ในการสร้างโอกาสในการทำงานของตนเอง ทำให้สามารถถกมุมคดแนว เลี้ยงจากคนในพื้นที่ไว้ได้ และสดคอลล์อันกับ สถาบันพระปักเกล้า (2551) ผู้หญิงมีความละเอียดรอบคอบ อ่อนโยน ชื่อตรง มีระเบียบ มีมุ่งมองที่แตกต่างหากหลาย มีความเข้าใจทั้งผู้หญิงและผู้ชาย จะช่วยให้การทำงานและการประสานงานมีความราบรื่น การตัดสินใจมีคุณภาพ อีกทั้งยังช่วยลดความขัดแย้ง ลดการทุจริตคอร์รัปชั่น และสามารถเข้าถึงชุมชนได้ดียิ่งขึ้น และกุลธิดา ลิงห์สี (2555) ที่ว่าการเมือง ห้องน้ำสตรีมีรูปแบบของการใช้ในสำนักงาน เชิงโน้มน้าวซักชวน ประนีประนอม และมีทักษะในเชิงประสานงานเจรจาที่ดีในการบริหารงานเน้นและสนับสนุนในการพัฒนางานด้านคุณภาพชีวิตเป็นหลัก

3. นักการเมืองสตรี ควรจะใช้คุณลักษณะเด่นของความเป็นผู้หญิงในการทำงาน และพัฒนาศักยภาพที่เป็นคุณสมบัติเด่นของผู้หญิง ซึ่งสดคอลล์อันกับผลสรุปจากการสัมมนาเรื่อง “สตรีกับการเมือง ความจริงเรื่องพื้นที่ทางการเมืองและการขับเคลื่อน” ของสถาบันพระปักเกล้า (2551) ที่ว่า นักการเมืองสตรีจะต้องมีการพัฒนาศักยภาพที่เป็นคุณลักษณะพิเศษของผู้หญิง และต้องกล้าที่จะเสนอความแตกต่าง ของตนเอง ซึ่งความแตกต่างเหล่านี้นับเป็นคุณสมบัติที่ดีและเด่นของผู้หญิง อาทิ ความสามารถฉับไว ความสามารถในการรับรู้เรื่องละเอียดอ่อน ความสามารถในการใช้ติดปะในการประสานพลังกับความแตกต่าง ความเชี่ยวชาญความชำนาญการเฉพาะด้าน ความจริงใจ รวมทั้งความสามารถในการรับฟังคนรอบข้าง ซึ่งสิงเหล่านี้ก็เป็น “เสน่ห์ในทางการเมือง” ของผู้หญิง

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ควรหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพที่เป็นคุณลักษณะเด่นที่พึงประสงค์ของผู้หญิงในการทำงาน การเมือง เนื่องจากคุณลักษณะเฉพาะของผู้หญิงจะช่วยให้การตัดสินใจทางการเมืองมีความละเอียด รอบคอบครบถ้วนมากขึ้น มีการบูรณาการความคิดได้ดี

2. สถาบันศึกษา ควรดำเนินถึงแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อให้เด็กหรือเยาวชน สตรีมีคุณลักษณะทางการเมืองที่พึงประสงค์ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถึงระดับอุดมศึกษา โดยพัฒนาหลักสูตร ที่เน้นเรื่องการเมือง หรือจัดกิจกรรมที่มีเนื้อหาสาระที่สอดคล้องและเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกทางการเมือง มิติหญิงชายและความเสมอภาค เป็นต้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กฤษฎา ครีปราม. (2556). อุบัติกรรมการเข้าสู่เลี้นทางการเมืองของผู้หญิงในสังคมไทย: กรณีศึกษา นักการเมืองหญิงไทย 6 ท่าน (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาสตรีศึกษา วิทยาลัย ศิริภัทร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

กุลธิดา สิงห์ลี. (2555). นักการเมืองท้องถิ่นสตรี กรณีศึกษาของค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดลำปาง (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). สาขาวิชาการปกครอง คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

จุรี วิจิตรวาทการ. (2553). สตรีและเยาวชนศึกษา กับการสร้างบ้านแปงเมือง. ใน มาลี พฤกษ์พงคาวลี (บก.), สตรีและเยาวชนศึกษา (1-15). กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ปอรรัชม์ ยอดเนร. (2555). กระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาคุณลักษณะของนักการเมืองบนฐาน ทฤษฎี การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต). สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เมทินี พงษ์เวช. (2541). ผู้หญิง บนเส้นทางแห่งอำนาจและการตัดสินใจ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันวิจัย บทบาทหญิงชายและการพัฒนา.

สมบัติ ธรรมธัญวงศ์. (2553). การเมือง: แนวความคิดและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สถาบันบัณฑิต พัฒนาบริหารศาสตร์

สุธีรา วิจิตรานันท์. (2552). จดหมายช่าว ตสม. องค์กรติดตามความก้าวหน้าด้านมิติหญิงชายเพื่อความ เสมอภาค. ฉบับพิเศษ. มีนาคม 2552. (หน้า 15)

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2558). เอกสารข้อมูลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักพัฒนาระบบ รูปแบบและโครงสร้าง. กระทรวงมหาดไทย.

เอกภูมิ เจียมวิทยานุกูล. (2557). การนำเสนอแนวทางในการพัฒนาผู้นำทางการเมืองที่พึงประสงค์ตาม ความคิดเห็นของนักศึกษา. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 9 (2), 447-461

สถาบันพระปกเกล้า. (2551). สตรีกับการเมือง: ความจริงเรื่องพื้นที่ทางการเมืองและการขับเคลื่อน. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น.

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2558). รายงานสถานการณ์สตรี ปี 2558. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2552). ดัชนีการพัฒนามิติหญิงชายของประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

ภาษาอังกฤษ

Linda,L. (2005). *Qualities of women leaders the unique leadership characteristics of women.*

Princeton: Princeton University Press.

United Nations. (2002). *Gender mainstreaming: An overview.* Office of the Special Adviser on Gender Issues and Advancement of Women, New York: United Nations.

ผู้เขียน

นางสาวพิมพ์พันธุ์ ศรีพิพิช นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต สาขาวัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330

อีเมล: pimpan.aor@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพื่อองอุรุณ บรีดีดิลก อาจารย์ประจำสาขาวัฒนศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการ และความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กรุงเทพมหานคร 10330

อีเมล: Fuangarun.P@chula.ac.th